Särskilt förordnad vårdnadshavare (SFV)

I de allra flesta fall är föräldrar vårdnadshavare för sina barn. Det finns dock tillfällen när ett barn måste få en ny vårdnadshavare som kan företräda barnet. I det här informationsbladet kan du läsa mer om vad som kan ingå i uppdraget som särskilt förordnad vårdnadshavare (förkortat SFV).

Vad är en särskilt förordnad vårdnadshavare

I Sverige blir man myndig först vid 18 års ålder. Innan dess behöver barnet någon som kan företräda dess intressen. Alla omyndiga behöver därför en vårdnadshavare och förmyndare.

Oftast är det föräldrar som är både vårdnadshavare och förmyndare men det finns tillfällen då tingsrätten behöver utse en någon annan person till dessa roller, en särskilt förordnad vårdnadshavare eller en särskilt förordnad förmyndare.

Det är socialnämnden i barnets hemkommun som till tingsrätten begär att en särskilt förordnad vårdnadshavare ska tillsättas.

Varför kan det behövas en särskilt förordnad vårdnadshavare

Det finns flera möjliga orsaker till att ett barn behöver en särskilt förordnad vårdnadshavare. Det kan till exempel bero på dödsfall, att vårdnadshavaren är olämplig som vårdnadshavare och förmyndare. Eller om vårdnadshavaren är frånvarande under lång tid och därför inte kan fatta beslut i frågor som rör barnet.

Vilken uppgift har en särskilt förordnad vårdnadshavare

En särskilt förordnad vårdnadshavare tar över föräldrarnas roll. Det innefattar även förmyndarskapsdelen om inte tingsrätten beslutar något annat.

En särskilt förordnad vårdnadshavare ansvarar för barnets personliga förhållanden tills barnet är 18 år. Det innebär att man företräder barnet i kontakt med skola, sjukvård, myndigheter, omsorg och den långsiktiga planeringen för barnets framtid.

Även om det många gånger är barnets familjehemsföräldrar som blir särskilt förordnade vårdnadshavare finns det tillfällen där det är någon annan som förordnas till uppdraget.

Oavsett om man som särskilt förordnad vårdnadshavare bor med barnet eller ej ingår det i uppdraget att ha regelbunden kontakt med socialtjänsten och se till att barnet får tillsyn, omsorg och trygghet.

Om möjligt ska man även stötta barnet i att ha kontakt med sin biologiska familj och andra anhöriga.

Ingen arvsrätt och ingen försörjningsplikt

Som särskilt förordnad vårdnadshavare har man ingen försörjningsplikt gentemot barnet. Barnet har heller inte någon arvsrätt efter den särskilt förordnade vårdnadshavaren.

Ansvar för ekonomin -förmyndarskapsdelen

Som särskilt förordnad vårdnadshavare ansvarar du för barnets ekonomi. Här ingår exempelvis att söka barnbidrag, studiebidrag och skriva på papper där vårdnadshavarens namnteckning krävs. Har barnet tillgångar, exempelvis pengar på bank eller aktier är det särskilt förordnad vårdnadshavare som ansvarar för förvaltningen av tillgångarna.

När krävs överförmyndarens samtycke

I vissa fall måste en särskilt förordnad vårdnadshavare få tillstånd från överförmyndaren för att handla för barnets räkning. Det kan bland annat handla om:

- Köp av aktier och kapitalförsäkringar, vissa fonder och andra placeringsformer.
- Uttag från överförmyndarspärrat konto
- Godkännande av arvskifte då barnet är delägare i ett dödsbo
- Köp och försäljning av fastigheter och bostadsrätter
- Om barnet behöver ta ett lån.

Vad får en särskilt förordnad vårdnadshavare inte göra?

- Inte skänka bort barnets pengar. Det råder gåvoförbud.
- Inte blanda ihop din egen ekonomi med barnets. Barnet ska ha eget/egna konton.
- Om barnet får ärva tillgångar får du inte avstå arvet till förmån för någon annan.

Ansökan om uttag från överförmyndarspärrat konto prövas individuellt utifrån varje barns ekonomiska situation samt vad syftet med uttaget är. Ansökan om uttag från barnets konto ska aldrig avse kostnader som står under föräldrars försörjningsplikt. Har barnet fyllt 16 år skall även han eller hon skriva under ansökan om uttag.

Om man som särskilt förordnad vårdnadshavare ingår avtal som kräver överförmyndarens samtycke utan tillstånd från överförmyndaren blir de ogiltiga. Kontakta oss om du känner dig osäker på om tillstånd från oss behövs.

Redovisning till överförmyndaren

Förmynderskapsdelen i ett vårdnadsuppdrag står under överförmyndarens tillsyn i den kommun som barnet är folkbokfört. När du tillträtt ditt uppdrag kommer en begäran om tillgångsförteckning att sändas dig. Särskilt förordnad vårdnadshavare ska sedan årligen redovisa barnets ekonomi till överförmyndaren. Är ni flera särskilt förordnade vårdnadshavare skall båda skriva under de ansökningar och handlingar som avser barnet.

Som särskilt förordnad vårdnadshavare har du rätt till ersättning för din insats. Arvodet för den del av uppdraget som avser förmyndarskap beslutas av överförmyndaren. Arvodets storlek är baserat på uppdragets omfattning och regleras i riktlinjer antagna av överförmyndarnämnden i Söderköping och överförmyndaren i Valdemarsvik.

Överförmyndarens roll

Överförmyndaren är i första hand en tillsynsmyndighet. Tillsynen avser endast förmyndarskapsdelen i uppdraget som särskilt förordnad vårdnadshavare. Barnets vårdnad står under Socialnämndens tillsyn.

Vem kan bli särskilt förordnad vårdnadshavare

Socialnämnden är oftast de som till tingsrätten föreslår vem som ska bli särskilt förordnad vårdnadshavare. De gör en utredning för att bedöma om personen som ska utses är lämplig att ge barnet det stöd och den omsorg som behövs.

Det är endast myndiga personer som kan bli vårdnadshavare. Det görs även kontroller i bland annat polisens belastningsregister.

Överförmyndaren gör sedan årliga kontroller på alla särskilt förordnade vårdnadshavare i Polisens belastningsregister, Kronofogden och överförmyndaren i den hemkommun den särskilt förordnade vårdnadshavaren bor i.

Är du intresserad av uppdraget som särskilt förordnad vårdnadshavare ska du kontakta Socialtjänsten i din kommun.

Kontakt

Handläggare

Telefon: 0121-182 90
E-post: overformyndaren@soderkoping.se

Överförmyndarens besökstider

Besök bokas enligt överenskommelse i Söderköping och Valdemarsvik.

Besöksadress

Kommunhuset, Storängsallén 20, Söderköping
Funkishuset, ingång från Garvaregatan, Valdemarsvik

Postadress

Överförmyndaren
614 80 Söderköping

Uppdaterad januari 2025.